

PRESSEMEDDELELSE

Da adelen mistede sin magt. Foredragsrække på Gammel Estrup

2019 er 100-året for Lensafløsningsloven, og det markerer Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum med en foredragsrække i september.

Tre torsdage i september kan man blive klogere på den såkaldte lensafløsning, som endegyldigt fratog den gamle adel sin særstatus i samfundet.

”Med Lensafløsningsloven af 1919 blev len, stamhuse og fideikommissgodser afskaffet. Godsejerne blev pålagt en afgift og jord blev tvangseksproprietet og udstykket til statshusmandsbrug. Loven var en del af den demokratiseringsproces, der var blevet påbegyndt med Grundloven af 1849, og den afskaffede endeligt de adelige privilegier. Loven medførte i sidste ende salg af mange godser og en væsentlig decimering af godsejernes magt i samfundet”, forklarer museumsinspektør Marie Kirstine Elkjær fra Gammel Estrup.

To foredrag og en historisk vandring

Foredragsrækken indledes med et foredrag af cand.mag. John Erichsen. Her kan man få en spændende introduktion til begrebet lensafløsning med særligt henblik på de mange kunstværker og genstande, en del herregårde afgav til museer.

Museumsinspektør Helle Ingerslev Kristensen og gårdejer Jørgen Vest Rasmussen står for andet foredrag i rækken, som har form af en vandring ved den gamle herregårdsskov Lunden og i landsbyen Lundby. Her kan man stadig se flere af de oprindelige husmandssteder, som blev etableret i forbindelse med lensafløsningen på Gammel Estrup.

Ved tredje foredrag fortæller dr.phil. Carsten Porskrog Rasmussen om de danske godsers historie fra midten af 1600-tallet til lensafløsningen i 1919 og udviklingen i len og stamhuses rolle i det danske samfund i perioden.

GAMMEL ESTRUP
DANMARKS HERREGÅRDSMUSEUM
THE DANISH MANOR & ESTATE MUSEUM

Randersvej 2
8963 Auning
Danmark

T +45 8648 3001
F + 45 8648 3181
post@gammelestrup.dk
www.gammelestrup.dk

Protector:
Hans Kongelige Højhed
Prins Joachim

Praktisk info

- Foredragene er 5., 12. og 19. september
- Første og tredje foredrag finder sted på Gammel Estrup. Andet foredrag foregår som en vandring i den nærliggende landsby Lundby.
- Prisen er 125 kr for første og tredje foredrag – 100 kr for det andet foredrag. Ønsker man at høre alle tre foredrag koster det 300 kr.
- Prisen inkluderer entré og foredrag samt kaffe og kage.
- Tilmelding til museumsbutikken@gammelestrup.dk eller T 8648 3001. Betaling i døren.

For yderligere information kontakt museet på post@gammelestrup.dk eller T 8648 3001.

Her ses to par kopper fra Meissen, ca 1725. Kopperne tilhørte i mange år slægten Scheel på herregården Gammel Estrup, men kom i 1921 til Kunstindustrimuseet i forbindelse med den såkaldte lensafløsning. Første foredrag i efterårets foredragsrække har særligt fokus på

genstande, som kom fra herregårde til museer i forbindelse med lensafløsningen.
Foto: Pernille Klemp, Kunstindustrimuseet.

Landsbyen Lundby ved Gammel Estrup opstod i 1923 som et resultat af udstykningerne til husmandsbrug fra Gammel Estrup i kølvandet på Lensafløsningen. Tredje foredrag i efterårets foredragsrække har form af en vandring, hvor deltagerne kommer med på en tur rundt at se de gamle husmandsbrug.
Foto: Sønderhald Egnarkiv.

I 1671 og 1683 indførtes nye former for båndlagte godser i Danmark. Tredje foredrag handler om, hvad det indebærer, og hvordan len og stamhuse gradvis bredte sig over landet, og hvordan deres rolle ændrede sig frem til Lensafløsningen. Foto: Frijsenborg og Wedellsborg.

Fakta om Gammel Estrup

- Efter mere end 600 år i samme families eje blev herregården i 1926 solgt, og Gammel Estrup - Jyllands Herregårdsmuseum blev oprettet i Gammel Estrups hovedbygning i 1930. Museet hedder i dag Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og er en selvejende institution.
- Gammel Estrup er et statsanerkendt specialmuseum og beskæftiger sig i det daglige med de danske herregårde og alt hvad dertil hører af indretningskultur, malerkunst, møbler, herskab og tjenestefolk, iskældre, alléer, skove, marker og kulturlandskab mm.
- Gammel Estrup er hjemsted for Dansk Center for Herregårdsforskning, som drives i et samarbejde mellem Gammel Estrup, Aarhus Universitet, Nationalmuseet og Arkitektskolen Aarhus.
- Museets største formidlingsaktiviteter er Herregårdsmarked i juni måned og juleaktiviteter i forbindelse med udstillingen *Jul for herskab og tjenestefolk*. Desuden har museet en aktiv kulturtjeneste for børn og unge.
- Gennemsnitligt er besøgstallet på museet omkring 100.000 om året. Der er åbent hele året bortset fra helligdagene i julen, januar måned samt mandage i vinterperioden. Museet har billetsamarbejde med nabomuseet Det Grønne Museum.
- Personalet består i det daglige af omkring 15 personer – heraf 8 fastansat. Museumsdirektør Britta Andersen har ansvaret for den daglige ledelse.
- Gammel Estrups Netværk blev stiftet i 2006 og har 120-130 aktive medlemmer, der yder en frivillig indsats i forbindelse med museets mange, årlige formidlingsaktiviteter.
- For mere information tjek www.gammelestrup.dk, www.facebook.com/gammelestrup, www.instagram.dk/gammelestrup eller kontakt museet på T 8648 3001 eller post@gammelestrup.dk.